

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/192/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4412212052
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4412212052.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: ITAM s. r. o., so sídlom Bratislava, Drieňová 37, IČO: 35 800 194, zast. Advokátska kancelária SHM PARTNERS s. r. o., so sídlom Bratislava, Svätoplukova 28, IČO: 47 235 616, proti žalovaným: 1. A. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom I., D. XX, zast. JUDr. Denisou Jánošíkovou, advokátkou, so sídlom v Bratislave, Klincová 35 a 2. P. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. an der B., Q. X/X/X, XXXX, Rakúska republika, zast. JUDr. Michaelou Kajabovou, advokátkou, so sídlom v Bratislave, Budovateľská 2, o zaplatenie sumy 4.947,13 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej v 1. rade proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 10. mája 2019 č. k. 6C/24/2018-196 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch týkajúcich sa náhrady trov konania vo vzťahu žalobcu a žalovanej v 1. rade (III. a IV.) m e n í tak, že stranám nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie voči žalovaným v 1. a 2. rade zastavil. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu a to v lehote 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd rozhodne o výške náhrady trov konania a ktoré súd vydá po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Žalobcovi voči žalovanej v 1. rade nepriznal náhradu trov konania a žalovanej v 1. rade voči žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. Žalobcovi vrátil súdny poplatok zaplatený prevodným príkazom v sume 289,80 eura prostredníctvom prevádzkovateľa systému Slovenská pošta, a. s., Banská Bystrica, Partizánska cesta 9, a to do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti uznesenia. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 144, § 145 ods. 1, § 256 ods. 1, § 257, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP) a uviedol, že dňa 30. 05. 2012 bola súdu prvej inštancie doručená žaloba, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 4.947,13 eura s príslušenstvom titulom vyúčtovania nákladov za služby spojené s užívaním bytu, a to voči A. A., nar. XX. XX. XXXX, ktorý v priebehu konania dňa XX. XX. XXXX zomrel. Uznesením zo dňa 31. 01. 2018 č. k. 4RO/186/2012-83 pribral do konania dedičky žalovaného, a to A. F., nar. XX. XX. XXXX ako žalovanú v 1. rade a P. A., nar. XX. XX. XXXX ako žalovanú v 2. rade. Žalobca v priebehu konania písomným podaním zo dňa 14. 03. 2019 oznámil súdu, že berie žalobu v celom rozsahu späť z dôvodu, že medzi ním a žalovanou v 2. rade došlo k dohode o úhrade dlžnej sumy a žiadal, aby súd konanie zastavil a priznal mu nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v plnom rozsahu. K späťvzatiu žaloby sa vyjadrila žalovaná v 1. rade podaním zo dňa 10. 04. 2019, v ktorom uviedla, že súhlasí so späťvzatím žaloby, avšak žiadala, aby jej súd priznal náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu. Žalovaná v 1. rade poukazovala, že nie je dedičkou po pôvodne žalovanom A. A., ale patrí len do okruhu jeho dedičov, a keďže medzi žalobcom a žalovanou v 2. rade došlo k dohode, pasívne legitimovanou je žalovaná v 2. rade. K späťvzatiu žaloby sa žalovaná v 2. rade

nevyjadřila i napriek výzve súdu zo dňa 18. 03. 2019. Žalobca v podaní zo dňa 17. 04. 2019 uviedol, že si nikdy neuplatnil svoje právo voči žalovanej v 1. rade a nikdy ju neoznačil za účastníka konania, pričom súd určil na základe vlastného rozhodnutia, že v konaní pokračuje so žalovanými v 1. a 2. rade, ktorí patrili do okruhu dedičov po pôvodnom žalovanom, a teda pri rozhodovaní o okruhu dedičov pochybil súd, z ktorého dôvodu nemôže znášať dôsledky tohto pochybenia. Súd v zmysle ustanovenia § 145 ods. 1 CSP konanie voči žalovaným v 1. a 2. rade zastavil. O trovách konania žalobcu voči žalovanej v 2. rade rozhodol tak, že žalovanej v 2. rade priznal (správne malo byť uvedené uložil jej povinnosť) náhradu trov konania v plnom rozsahu podľa ustanovenia § 256 ods. 1 CSP, keďže žalovaná v 2. rade procesne zavinila, že konanie bolo zastavené, keďže so žalobcom uzavrela dohodu o úhrade dlhu. Poznamenal, že podľa ustanovenia § 262 ods. 1, 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne súd aj bez návrhu rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. O trovách konania žalobcu voči žalovanej v 1. rade rozhodol tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, keďže v danom prípade žalovaná v 1. rade procesne nezavinila zastavenie konania, nakoľko zastavenie konania procesne zavinila žalovaná v 2. rade, ktorá po podaní žaloby uzavrela dohodu so žalobcom. O trovách konania žalovanej v 1. rade voči žalobcovi rozhodol tak, že náhradu trov konania žalovanej v 1. rade nepriznal, keďže v danom prípade išlo o dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, nakoľko v danom prípade ani žalovaná v 1. rade, ani žalobca procesne nezavinili, že konanie muselo byť zastavené z dôvodu uzavretia dohody medzi žalobcom a žalovanou v 2. rade. S poukazom na ustanovenie § 11 ods. 3, 4, 6 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení, žalobcovi vrátil súdny poplatok krátený o 6,70 eura (1 % zaplateného súdneho poplatku, ktorý žalobca zaplatil v sume 296 eur), keďže žalobca vzal žalobu späť pred prvým pojednávaním.

2. Proti tomuto uzneseniu podala žalovaná v 1. rade vo výroku o trovách konania v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom žiadala uznesenie v napadnutom výroku zmeniť a priznať jej voči žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu. Namietala, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. S poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1, 2, § 256 ods. 1, 2, § 257 CSP mala za to, že súd prvej inštancie konal v rozpore so zákonnými ustanoveniami týkajúcimi sa nárokov na náhradu trov konania. Zdôraznila, že späťvzatie žalobného návrhu nezapríčinila a svojim konaním/nekonaním nedala dôvod na to, aby bola žalovanou v predmetnom konaní. Poukázala, že v prípade, ak by žalovaná v 2. rade neuzatvorila dohodu so žalobcom, resp. ak by žalobca neuzatvoril žalobný návrh voči nej späť, bol by neúspešný v rozsahu 100%, čo sa týka uplatneného nároku voči nej a súd by musel žalobný návrh voči nej zamietnuť. Mala za to, že za dôvod hodný osobitného zreteľa nie je možné považovať skutočnosť, že žalobca, ani žalovaná v 1. rade nezavinili zastavenie konania vo vzťahu k žalovanej v 1. rade. Postup súdu prvej inštancie označila za nesprávny, keďže ako žalovaná v 1. rade nikdy nebola pasívne legitimovaná v predmetnom konaní, nikdy nekonala tak, aby žalobca musel svoj nárok uplatňovať na súde voči nej, nikdy nezavinila zastavenie konania, resp. späťvzatie žaloby zo strany žalobcu. Žalobný neúspech žalobcu tak nie je možné prenášať na ňu tým spôsobom, že jej súd neprizná nárok na náhradu trov konania. Zdôraznila, že žalobca ignoroval jej vyjadrenia o tom, že nie je pasívne legitimovaná v tomto konaní a nevykonala žiadne úkony, aby nedochádzalo k úkonom na jej strane, čo zapríčinilo, že jej úkony smerom k súdu narastali. Záverom uviedla, že žalobca procesne zavinil jej trovy konania, ktoré by jej neboli vznikli, ak by žalobca hneď po tom, ako mu bolo oznámené, že nie je pasívne legitimovaná, vykonal späťvzatie žaloby.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej v 1. rade uviedol, že voči žalovanej v 1. rade nikdy neuplatnil svoje právo na zaplatenie žalovanej sumy, nikdy ju neoznačil za účastníka konania a nikdy nenavrhol jej vstup do konania. Žalovanú v 1. rade za účastníka konania ako právneho nástupcu pôvodného žalovaného označil, resp. určil priamo súd na základe vlastného rozhodnutia o okruhu dedičov po pôvodnom žalovanom. V prípade, ak súd pri určení okruhu dedičov po pôvodnom žalovanom pochybil a označil žalovanú v 1. rade za účastníčku konania, napriek skutočnosti, že nebola dedičkou pôvodného žalovaného vo vzťahu k majetku, ktorého sa predmet konania týka, nemôže dôsledky uvedeného pochybenia znášať žalobca. Žiadal unesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdiť.

4. Žalovaná v 1. rade vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedla, že žalobca sám na základe predložených dôkazov nezistil, že nie je pasívne legitimovaná a nepožiadala súd o vykonanie nápravy, ignoroval jej vyjadrenia o tom, že nie je pasívne legitimovaná v tomto konaní, pričom nevykonala žiadne úkony, aby nedochádzalo k úkonom na jej strane, čo zapríčinilo, že jej úkony smerom k súdu narastali. Navyiac, žalobca späťvzatie žalobného návrhu neučinil ani pred prvým pojednávaním vo veci samej, z ktorého

dôvodu sa musela zúčastniť pojednávania a ani po tomto pojednávani a jej vyjadrení nevzal žalobca svoj žalobný návrh späť.

5. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej v 1. rade uviedol, že nie je oprávnený posudzovať, či žalovaná v 1. rade je alebo nie je pasívne legitimovaná v danej veci, uvedenú právomoc má jedine súd. Vzhľadom k tomu, že okruh žalovaných (teda určenie aj žalovanej v 1. rade ako jednej zo žalovaných) ustálil v konaní samotný súd, nemal dôvod pochybovať o pasívnej legitimácii žalovanej v 1. rade. Z tohto dôvodu nemal žiadny dôvod zobrať žalobu voči žalovanej v 1. rade späť, a teda ani nezavinil trovy konania vzniknuté žalovanej v 1. rade.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací v zmysle ustanovenia § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch týkajúcich sa náhrady trov konania vo vzťahu k žalovanej v 1. rade je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

7. Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že žalobca sa pôvodne podanou žalobou, doručenu súdu prvej inštancie dňa 30. 05. 2012, domáhal voči žalovanému A. A., nar. XX. XX. XXXX, zaplata sumy 4.947,13 eura s 9,25% úrokom z omeškania ročne zo sumy 4.947,13 eura od 01. 07. 2011 do zaplata titulum nedoplatku žalovaného za obdobie od 01. 01. 2010 do 31. 12. 2010 za služby spojené s užívaním bytu, ako i náhrady trov konania. Žalobca dňa 31. 07. 2012 podal návrh na zmenu návrhu na vydanie platobného rozkazu a žiadal, aby súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.384,38 eura spolu s 9,25% úrokom z omeškania ročne zo sumy 4.947,13 eura od 01. 07. 2011 do 30. 06. 2012, s 9,25% úrokom z omeškania ročne zo sumy 7.384,38 eura od 01. 07. 2012 do zaplata a trovy konania (súdny poplatok) v sume 443 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 740,60 eura do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu. Písomným podaním, doručeným súdu prvej inštancie dňa 21. 08. 2013 žalobca vzal návrh na vydanie platobného rozkazu čiastočne späť a žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 1.200,80 eura s 9,25% úrokom z omeškania ročne zo sumy 4.947,13 eura od 01. 07. 2011 do 30. 06. 2013, s 9,25% úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.200,80 eura od 01. 07. 2013 do zaplata, trovy konania vo výške 72 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 726,02 eura do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu. Zároveň požiadal súd prvej inštancie o vrátenie zaplata súdneho poplatku po krátení v sume 217,80 eura prostredníctvom Daňového úradu Bratislava. Súd prvej inštancie dňa 10. 05. 2017 vydal platobný rozkaz č. k. 4RO/186/2012-62, ktorým žalovanému uložil povinnosť do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatiť žalobcovi sumu 1.200,80 eura s 9,25% ročným úrokom z omeškania zo sumy 4.947,13 eura od 01. 07. 2011 do 30. 06. 2012, s 9,25% ročným úrokom z omeškania zo sumy 1.200,80 eura od 01. 07. 2013 do zaplata alebo, aby v tej istej lehote podal odpor na tomto súde a trovy konania vo výške 72 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 726,02 eura. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 10. 05. 2017 č. k. 4RO/186/2012-63 žalobcovi vrátil preplatok súdneho poplatku vo výške 217,80 eura po právoplatnosti uznesenia prostredníctvom Slovenská pošta, a. s. - prevádzkovateľ systému. Pri doručovaní platobného rozkazu súd prvej inštancie zistil, že žalovaný dňa XX. XX. XXXX zomrel. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 31. 01. 2018 č. k. 4RO/186/2012-83 pribral do konania na strane žalobcov (správne malo byť uvedené žalovaných) ako žalovaného v 1. rade: A. F., nar. XX. XX. XXXX a ako žalovaného v 2. rade: P. A., nar. XX. XX. XXXX (správne malo byť uvedené P. A.). Žalovaná v 1. rade v písomnom podaní, doručenom súdu prvej inštancie dňa 09. 03. 2018 nesúhlasila s pribratím jej osoby do predmetného konania, keďže nie je pasívne vecne legitimovaná a namietala existenciu pohľadávky žalobcu. Zároveň predložila súdu písomné podanie označené ako „vzdanie sa dedičského podielu v prospech Lucii A.“, z obsahu ktorého vyplýva, že sa vzdala dedičského podielu v prospech P. A., nar. XX. XX. XXXX. Y. písomným podaním, doručeným súdu prvej inštancie dňa 14. 03. 2019 oznámil súdu, že žalobu berie v celom rozsahu späť z dôvodu dohody medzi ním a žalovanou v 2. rade o úhrade dlžnej sumy žalovanou. Písomným podaním, doručeným súdu prvej inštancie dňa 12. 04. 2019 žalovaná v 1. rade na základe výzvy súdu prvej inštancie uviedla, že nesúhlasí s návrhom žalobcu, aby bola spolu so žalovanou v 2. rade zaviazaná k náhrade trov konania. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zo dňa 10. 05. 2019 č. k. 6C/24/2018-196 konanie voči žalovaným v 1. a 2. rade zastavil, žalovanej v 2. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu a to v lehote 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd rozhodne o výške náhrady trov konania a ktoré súd vydá po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Žalobcovi voči žalovanej v 1. rade nepriznal náhradu trov konania a žalovanej v 1. rade voči žalobcovi nepriznal

náhradu trov konania. Žalobcovi vrátil súdny poplatok zaplatený prevodným príkazom v sume 289,80 eura prostredníctvom prevádzkovateľa systému. Z dôvodu odvolania žalovanej v 1. rade je predmetom preskúmania odvolacím súdom výrok o náhrade trov konania, ktorým súd prvej inštancie žalobcovi voči žalovanej v 1. rade nepriznal náhradu trov konania (III.), ako i výrok o náhrade trov konania, ktorým súd prvej inštancie žalovanej v 1. rade voči žalobcovi nepriznal náhradu trov konania (IV.).

8. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

9. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

10. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

11. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

12. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. Ustanovenie § 256 ods. 1 CSP vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného. Pokiaľ žalobca žalobu musel zobrať späť pre správanie žalovaného, potom je potrebné konštatovať, že žalovaný procesne zavinil zastavenie konania. Ak by žalobca žalobu zobral späť bez udania dôvodu alebo toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaného, a teda nemožno pričítať procesné zavinenie žalovanému, znáša trovy žalovaného žalobca. Istou výnimkou v tomto smere je ustanovenie § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. Z právneho hľadiska platí, že § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku je z obsahového hľadiska v podstate zhodný so skorším § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý stratil účinnosť 30. júna 2016. Niet preto dôvodu neaplikovať ustálenú judikatúru všeobecných súdov, ktorá sa týka § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (nález Ústavného súdu SR zo dňa 20. 03. 2018 sp. zn. ÚS 569/2017-46). Pri použití § 146 ods. 2 prvej vety OSP treba otázku, či účastník konania zavinil zastavenie konania, posudzovať podľa procesného výsledku. Ak došlo k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia návrhu, možno odporcovi uložiť povinnosť nahradiť trovy zastaveného konania v prípade, ak pre jeho správanie bol vzatý späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne. Vo všeobecnosti možno uviesť, že odporca procesne zaviní potrebu späťvzatia návrhu a následného zastavenia konania spravidla vtedy, keď sa po podaní návrhu rozhodne navrhovateľov nárok uspokojiť (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. 03. 2006 sp. zn. II. ÚS 569/2017).

15. Úvodom je potrebné poznamenať, že pojem procesné zavinenie, použitý v ustanovení § 256 CSP, sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu k príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu, t. j. aj jej prejav vôle spočívajúci v späťvzatí žaloby a dôsledkom je vznik trov protistrany (uznesenie Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 563/01, sp. zn. I. ÚS 469/04). Pojem procesné zavinenie je tak potrebné vykladať komplexne a extenzívne, čo zodpovedá aj ustálenej judikatúre, t. j. nie v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie účastníka konania. Pri zastavení sporového konania je potom pre vyriešenie otázky náhrady nákladov konania kľúčové zistenie, či a pokiaľ áno, ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zastavenie konania zavinil. Kritérium procesného zavinenia potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní

požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. 09. 2011 sp. zn. 7M Cdo 4/2010).

16. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal voči žalovanému A. A., nar. XX. XX. XXXX zaplata sumy 4.947,13 eura s príslušenstvom titulom nedoplatku žalovaného za obdobie od 01. 01. 2010 do 31. 12. 2010 za služby spojené s užívaním bytu. V priebehu konania žalovaný dňa XX. XX. XXXX zomrel. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 31. 01. 2018 č. k. 4RO/186/2012-83 pribral do konania na strane žalovaných A. F., nar. XX. XX. XXXX ako žalovanú v 1. rade a P. A., nar. XX. XX. XXXX ako žalovanú v 2. rade. Uznesením Okresného súdu Bratislava II zo dňa 13. 05. 2015 sp. zn. 38D/387/2014 bol určený okruh dedičov po poručiteľovi zo zákona, a to A. F., nar. XX. XX. XXXX a P. A., nar. XX. XX. XXXX, každá v podiele 1. V uznesení Okresný súd Bratislava II zároveň určil, že do dedičstva patria aktíva a pasíva, určil všeobecnú cenu majetku poručiteľa, výšku dlhov poručiteľa a čistú hodnotu dedičstva. Výrokom IV. schválil dohodu dedičov o vyporiadaní predmetu dedičstva tak, že celý predmet dedičstva nadobudne P. A., nar. XX. XX. XXXX bez povinnosti výplaty zákonného podielu ustupujúcej dedičke A. F.. Z obsahu predmetného uznesenia vyplýva, že dedička A. F. sa listom zo dňa 24. 10. 2014 vzdala svojho zákonného podielu v prospech svojej sestry P. A., ktorý list súd podľa obsahu posúdil ako návrh dedičskej dohody. Z písomného podania žalovanej v 1. rade (č. I. 92) označenom ako „vzdanie sa dedičského podielu v prospech P. A.“ vyplýva, že sa vzdala dedičského podielu v prospech P. A., nar. XX. XX. XXXX s tým, že si je vedomá, že vzdanie sa dedičstva je konečné a neodvolateľné, že sa týka všetkého majetku, ktorý prináleží do dedičstva a tým i toho, ktorý by sa ešte len v budúcnosti mohol objaviť.

17. Podľa § 63 ods. 1 CSP, ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať.

18. Podľa § 63 ods. 2 CSP v konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

19. Podľa § 463 ods. 1 Občianskeho zákonníka dedič môže dedičstvo odmietnuť. Odmietnutie sa musí stať ústnym vyhlásením na súde alebo písomným vyhlásením jemu zaslaným.

20. Podľa § 466 Občianskeho zákonníka k odmietnutiu dedičstva nemôže dedič pripojiť výhrady alebo podmienky; takisto nemôže odmietnuť dedičstvo len sčasti. Takéto vyhlásenia nemajú účinky odmietnutia dedičstva.

21. Podľa § 482 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ak je viac dedičov, vyporiadajú sa na súde medzi sebou o dedičstve dohodou. Ak dohoda neodporuje zákonu alebo dobrým mravom, súd ju schváli.

22. Podľa § 175b prvá veta OSP (teda procesného predpisu účinného v čase smrti pôvodného žalovaného A.), účastníkmi konania sú tí, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú poručiteľovými dedičmi, a ak takých osôb niet, štát.

23. Podľa § 175q ods. 1 písm. c) OSP súd v uznesení o dedičstve schváli dohodu o vyporiadaní dedičstva alebo dohodu o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov.

24. K otázke vecnej legitímácie žalovanej v 1. rade odvolací súd uvádza, že v danom prípade je predmetom konania majetkový spor, kedy súd obligatórne pokračuje s definovanými subjektmi, predovšetkým s dedičmi fyzickej osoby, prípadne s tými, na ktorých prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide. V takomto prípade súd rozhodne uznesením o pokračovaní v konaní o majetkovom spore podľa § 63 ods. 2 CSP, ktoré je povinný vydať bezodkladne po tom, ako sa skončí konanie o dedičstve. Postavenie účastníkov budú mať dedičia za predpokladu, že sa nepreukáže, že sú nespôsobilí dedič (a poručiteľ im toto neodpustil) alebo boli platne vydedení (a poručiteľ tento úkon neodvolal) alebo ak dedičstvo neodmietli. V prípade odmietnutia dedičstva musí byť prejav vôle o odmietnutí dedičstva zrozumiteľný, určitý, bezvýhradný a smerujúci k odmietnutiu celého dedičstva, nikdy nie iba k jeho časti. Dedič ho z hľadiska formy môže realizovať ústne do zápisnice, písomne, osobne alebo prostredníctvom zvoleného zástupcu, ktorý tak môže urobiť len na základe osobitného plnomocenstva (§ 463 ods. 2

Občianskeho zákonníka). Ak dedič vyhlási, že sa „zrieka výplaty“ dedičstva, musí si štátne notárstvo (teraz súdny komisár, prípadne súd) po danom poučení v súčinnosti s ním objasniť, či sa tým myslí odmietnutie dedičstva alebo či ide o prejav smerujúci na vyporiadanie sa o dedičstve s ostatnými dedičmi dohodou, podľa ktorej by jeho podiel mal pripadnúť ostatným dedičom alebo niektorému z nich (R 65/1971).

25. Vychádzajúc z obsahu uznesenia Okresného súdu Bratislava II zo dňa 13. 05. 2015 sp. zn. 38D/387/2014, ako i písomného podania žalovanej v 1. rade (č. I. 92) označenom ako „vzdanie sa dedičského podielu v prospech P. A.“ je nesporné, že prejav vôle žalovanej v 1. rade ako zákonnej dedičky po poručiteľovi bol v dedičskom konaní vyhodnotený podľa obsahu ako návrh dedičskej dohody (žalovaná v 1. rade uviedla, že sa vzdáva dedičského podielu v prospech P. A.), na základe ktorého Okresný súd Bratislava II uznesením zo dňa 13. 05. 2015 sp. zn. 38D/387/2014 výrokom IV. schválil dohodu dedičov o vyporiadaní predmetu dedičstva tak, že celý predmet dedičstva nadobudne P. A., nar. XX. XX. XXXX bez povinnosti výplaty zákonného podielu ustupujúcej dedičke A. F.. Za tejto situácie preto ako zákonné dedičky v prvej skupine podľa 473 odsek 1 Občianskeho zákonníka prichádzali do úvahy obe dedičky ako dcéry poručiteľa, ktoré uzavreli dedičskú dohodu. Súd prvej inštancie preto správne ustálil okruh dedičov po poručiteľovi, kam zahrnul i žalovanú v 1. rade, t. j. vymedzil okruh dedičov po poručiteľovi podľa dedičského rozhodnutia. I keď forma rozhodnutia súdu pre inštancie, ktorý rozhodol uznesením o pribratí dedičov nebola správna, keďže súd prvej inštancie mal rozhodnúť uznesením o pokračovaní s dedičmi v intenciách ustanovenia § 63 ods. 2 CSP, uvedená nesprávna forma rozhodnutia súdu prvej inštancie nemá vplyv na správnosť vymedzenia okruhu dedičov po poručiteľovi súdom prvej inštancie. Odvolací súd k námietke žalovanej v 1. rade o nedostatku jej pasívnej vecnej legitímácie uvádza, že súd prvej inštancie v prípade, ak by po ustálení okruhu dedičov zistil, že žalovaná v 1. rade nie je nositeľkou hmotnoprávnej povinnosti, dospel by k záveru, že žalovaná v 1. rade nie je pasívne vecne legitimovaná a žalobu by voči nej zamietol. Nedostatok vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej) totiž vždy vedie k zamietnutiu návrhu meritórnym rozhodnutím (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 283/2013, sp. zn. 3 Cdo 201/2007). V danej veci uvedenému preskúmaniu predchádzal dispozičný úkon žalobcu, ktorý žalobu voči žalovanej v 1. a 2. rade zobral v celom rozsahu späť. V tomto smere je potrebné prisvedčiť argumentácii žalobcu, že žalovanú v 1. rade za účastníčku konania na strane žalovaných neoznačil on ako žalobca, ale súd, ktorý vychádzal z obsahu dedičského konania. Z uvedeného dôvodu preto pri rozhodovaní o náhrade trov konania vo vzťahu k žalovanej v 1. rade nemožno žalobcovi pričítať na ťarchu procesné zavinenie na zastavení konania. Rovnako tak nemožno procesné zavinenie na zastavení konania pričítať ani žalovanej v 1. rade, keď svojim správaním po tom, ako súd rozhodol o pokračovaní konania s dedičkami po A. A., nedala svojim konaním podnet na zastavení konania.

26. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu, napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý o náhrade trov konania vo vzťahu k žalovanej v 1. rade rozhodol tak, že žalobcovi voči žalovanej v 1. rade nepriznal náhradu trov konania a zároveň žalovanej v 1. rade voči žalobcovi nepriznal náhradu trov konania, t. j. výrokom III. a IV. rozhodol o vzájomnom nepriznaní náhrady trov konania, nemá oporu v zákonných ustanoveniach Civilného sporového poriadku, týkajúcich sa náhrady trov konania. Rovnako odvolací súd mal za to, že v danom prípade nie je daný dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý odôvodňuje aplikáciu ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov tohto konania vo vzťahu k žalovanej v 1. rade. V danom prípade odvolací súd vychádzal z toho, že dôvodom späťvzatia žaloby žalobcom bola skutočnosť, že žalovaná v 2. rade ako zákonná dedička po poručiteľovi (pôvodnému žalovanému) po tom, ako s ňou súd pokračoval v konaní, uhradila žalobcovi žalovanú istinu spolu s príslušenstvom. Dôsledkom späťvzatia žaloby žalobcom bolo právoplatne zastavené konanie, ktoré s ohľadom na zhora uvedené závery bolo zavinené žalovanou v 2. rade, ktorá v priebehu konania splnila to, čoho sa žalobca domáhal. Dôvodom späťvzatia žaloby žalobcom tak nebolo správanie žalobcu a ani správanie žalovanej v 1. rade, ktorí procesne nezavinili zastavenie konania, a preto nie je možné konštatovať procesné zavinenie na zastavení konania žiadnej z uvedených strán. Ako už bolo vyššie uvedené, ustanovenie § 256 ods. 1 CSP vyžaduje zodpovednosť za zavinenie účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania, pričom zavinenie je možné posudzovať len z procesného hľadiska, nie podľa hmotného práva, keďže v takom prípade by išlo o posudzovanie dôvodnosti nároku vo veci samej tak, že by po zastavení konania súd neprípustne ďalej skúmal dôvodnosť uplatneného nároku. V prípade, ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené správaním žalovanej v 1. rade, potom nie je možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jej správaním vo vzťahu k žalobnému petitu. Záver

súdu prvej inštancie, že žalovaná v 1. rade a ani žalobca procesne nezavinili zastavenie konania je síce správny, ale uvedený záver nemá zákonné opodstatnenie vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 257 CSP. V tomto smere odvolací súd poukazuje, že výklad splnenia podmienok podľa § 257 CSP ponecháva zákon na súdnej praxi, čo však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 MCdo 17/2009, sp. zn. 3 MCdo 46/2012) ustanovenie § 257 nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 CSP preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania, ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovoľne zo strany súdu. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré však v prejednávanej veci splnené neboli. Z rozhodujúceho hľadiska, t. j. hľadiska procesného výsledku, je preto nepochybné, že zastavenie predmetného konania v tomto smere nezavinil žalobca a ani žalovaná v 1. rade, z ktorého dôvodu nie je možné procesné zavinenie na zastavení konania pričítať na ťarchu žiadnej z uvedených procesných strán. S poukazom na vyššie uvedené okolnosti daného prípadu, dôvody späťvzatia žaloby žalobcom, ako i princíp právnej istoty vyjadrený v článku 2 CSP a záver ústavného súdu vyjadrený v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. augusta 2019 sp. zn. I. ÚS 225/2019-41 je preto dôvodná aplikácia ustanovenia § 256 ods. 1 CSP a opodstatnený záver odvolacieho súdu, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

27. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch týkajúcich sa náhrady trov konania žalobcu vo vzťahu k žalovanej v 1. rade (výrok III. a IV. napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie) podľa § 388 CSP zmenil a rozhodol, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

28. Odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol tak, že nakoľko žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Pre použitie ustanovenia § 257 CSP odvolací súd nevidel dôvody. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

29. Záverom odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie zrejmu nesprávnosť v záhlaví napadnutého uznesenia, a to skutočnosť, že v záhlaví uznesenia súdu prvej inštancie absentuje správne uvedenie priezviska žalovanej v 2. rade, keďže z lustrácie v Registri obyvateľstva vyplýva, že priezvisko žalovanej v 2. rade je A. a nie A. ako nesprávne uviedol súd prvej inštancie.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).